

Анонимизиран текст

Превод

C-200/21 - 1

Дело C-200/21

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

31 март 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Tribunalul București (Румъния)

Дата на акта за преюдициално запитване:

25 февруари 2021 г.

Жалбоподатели:

TU

SU

Ответници:

BRD Groupe Société Générale SA

Next Capital Solutions Limited

Преюдициално запитване

(...) Tribunalul București (Градски съд Букурещ), Шесто отделение (...)

(...) решение от 25 февруари 2021 г.

Жалбоподатели: TU и SU (...)

Ответници: NEXT CAPITAL SOLUTIONS LIMITED, представлявано от SC EOS KSI ROMANIA SRL със седалище в Букурещ (...), и BRD GROUPE SOCIETE GENERALE S.A. със седалище в Букурещ (...)

В открито заседание на 25 февруари 2021 г. по делото, заведено от жалбоподателите TU и SU срещу ответниците Next Capital Solutions Limited, представлявано от SC EOS KSI România SRL, и BRD Groupe Société Générale S.A., с предмет възражение срещу принудителното изпълнение, след обжалване на решението по гражданско дело (...) от 3 юли 2020 г., постановено от Judecătoria Sectorului 1 (Първоинстанционен съд на първи район), Tribunalul București (Градски съд Букурещ), в качеството на въззивна инстанция постанови следното

РЕШЕНИЕ

Отправя до Съда на Европейския съюз преюдициално запитване и поставя следния въпрос:

— Допуска ли Директива 93/13 национална правна уредба като съдържащата се в глава VI, член 712 и сл. от Гражданския процесуален кодекс, която предвижда петнадесетдневен срок, в който при възражение срещу принудително изпълнение длъжникът може да се позове на неравноправния характер на договорна клауза на изпълнителното основание, при положение че за предявяването на иска за установяване на наличието на неравноправни клаузи в изпълнителното основание няма срок и в производството по този иск длъжникът има право да поиска спиране на принудителното изпълнение съгласно член 638, параграф 2 от Гражданския процесуален кодекс?

Мотиви:

I. Фактически обстоятелства:

- 1 BRD Groupe Société Générale S.A. в качеството на кредитор и TU в качеството на кредитополучател сключват договор за кредит (...) на 18 октомври 2007 г. През юни 2009 г. ответникът BRD S.A. сключва договор за цесия, с който прехвърля произтичащото от сключения с жалбоподателя договор вземане на IFN Next Capital Finance S.A; впоследствие, през август 2009 г., IFN Next Capital Finance S.A. прехвърля вземането на ответника Next Capital Solutions Limited.
- 2 За да приведе в изпълнение изпълнителното основание, каквото представлява договорът за кредит (...), на 23 февруари 2015 г. ответникът Next Capital Solutions Limited, чрез дружеството, управляващо активите S.C. EOS K.S.I. România S.R.L., сезира Biroul executorului judecătoresc (Служба на съдебния изпълнител) (...), която съгласно протокола от 23 февруари 2015 г. **[ориг. 2]** образува производство за принудително изпълнение.
- 3 На 24 февруари 2015 г. съдебният изпълнител издава заповед за плащане и съответно налага запор, като задължава длъжника в срок от един ден след получаването или доставянето на последната в дома му да изпълни

изпълнителното основание, каквото представлява договорът за кредит (...), сключен с BRD, а именно да плати на кредитора цесионер следните суми: 39 176,36 RON (румънски леи) като остатък от дълга и 5 357,08 RON за разноски по изпълнението. На същата дата съдебният изпълнител налага и запор върху наличните и бъдещите финансови средства в румънски леи и чуждестранна валута, които длъжникът TU притежава по сметки, открити в различни банкови институции, като същевременно информира за това длъжника.

- 4 Документите във връзка с изпълнителните действия (протокол за образуване на изпълнителното производство от 24 февруари 2015 г., заповед за плащане от 24 февруари 2015 г., протокол за определяне на разноските по изпълнителното производство, протокол за започване на принудителното изпълнение, изпълнителното основание, уведомление за налагане на запор от 24 февруари 2015 г. и акт за налагане на запор) са изпратени на длъжника на 2 март 2015 г.
- 5 Впоследствие с акт за налагане на запор от 6 март 2015 г. съдебният изпълнител налага запор върху сума, равняваща се на 1/3 от нетния месечен доход на длъжника, който трето задължено лице, на което е връчено запорното съобщение, Total Prest 2000 S.R.L., дължи на последния, като същевременно издава съответния документ за уведомяване, връчен на длъжника в дома му чрез доставяне в пощенската кутия на 13 март 2015 г.
- 6 На 17 март 2015 г. длъжникът вписва в регистъра на съдебния изпълнител искане, с което заявява, че желае да оспори изчисления от EOS K.S.I. România остатък от задължението, а на 5 август 2015 г. в качеството си на длъжник, срещу когото се води принудително изпълнение (...), длъжникът иска да бъде допуснато разсрочено плащане за период от 6 месеца с месечна вноска в размер на 500 RON, считано от септември.
- 7 На 6 декември 2018 г. съдебният изпълнител издава заповед за плащане със съответно учредяване на ипотека, с която разпорежда на длъжника, в срок от 15 дни от получаването или доставянето на последната в дома му, да изпълни изпълнителното основание, като заплати на кредитора следните суми: 40 849,67 RON, като остатък от задължението — вземане, върху което се дължи лихва до пълното изплащане от страна на длъжника, както и 5 437,08 RON за разноски по изпълнителното производство, под страх от принудително изпълнение върху частта от намиращ се в Букурещ недвижимия имот, собственост на длъжника (...).
- 8 По подаденото от длъжника до Judecătoria Sectorului 1 (Първоинстанционен съд на първи район) (...) възражение срещу изпълнението, в което твърди, че правото да се иска принудително изпълнение е погасено по давност, е постановено решение № 2090/2019 по гражданско дело, влязло в сила след отхвърляне на въззивната жалба. По това дело окончателно е установено, че разглежданото възражение (в рамките на което е направено позоваване на

погасяването по давност на правото да се иска принудително изпълнение) е подадено със закъснение.

- 9 На 17 февруари 2020 г. длъжникът подава възражение срещу изпълнението пред Judecătoria Sectorului 1 (...), като иска от съда да постанови решение, с което да обяви за неравнопавна клаузата относно събирането на комисиона за образуване на преписка, клаузата за събиране на месечна комисиона за управление на кредита, да отмени изпълнителните действия по изпълнителното дело (...), заведено в регистъра на [службата на съдебния изпълнител] след установяване на неравнопавния характер на оспорените клаузи. В мотивите на жалбата длъжникът изтъква необходимостта от възстановяване на неправомерно запорираните въз основа на тези клаузи суми.

II. Искания и доводи на страните

- 10 Ответниците Next Capital Solutions LTD и BRD Groupe Société Generale S.A. повдигат възражение за изтекъл срок за подаване на възражението срещу принудителното изпълнение, като изтъкват, че с оглед на разпоредбите на член 715, параграфи 1 и 2 от Гражданския процесуален кодекс срокът, в който принудителното изпълнение може да бъде оспорено, е започнал да тече още на 2 март 2015 г., когато [ориг. 3] длъжникът е бил уведомен за първите изпълнителни действия. Освен това длъжникът е узнал за принудителното изпълнение още от датата на първата удръжка, съгласно разписката (...) от 8 април 2015 г., а съгласно искането и разпореждането за плащане от 5 август 2015 г. — дата, от която започва да тече срокът за повдигане на основанията за възражение, изложени в молбата за образуване на производството. Поради това, като се има предвид датата на уведомлението за първите изпълнителни действия (2 март 2015 г.) и на още по-силно основание, на първата удръжка (8 април 2015 г.) и датата, на която е подадено възражението срещу изпълнението (28 декември 2018 г.) — повече от 3 години след като длъжникът е узнал за него — се иска възражението срещу принудителното изпълнение да бъде отхвърлено като подадено със закъснение.
- 11 Длъжникът изтъква, че настоящото възражение е подадено в съответствие с определението, постановено от [Съда на Европейския съюз] през ноември 2019 г. по дело С-75/19.

III. Производството:

- 12 Първоинстанционният съд уважава възражението за изтекъл срок и отхвърля възражението срещу принудителното изпълнение, тъй като е подадено със закъснение, на основание член 71[5], параграф 1, точка 3 от Гражданския процесуален кодекс с оглед на определението на Съда от ноември 2019 г., като постановява, че последното изисква на потребителя да се признае

правото да се позове на неравноправния характер на договорните клаузи, но не и да направи това *sine die*. В това отношение е посочено следното:

„По това дело Съдът не е постановил нищо ново, тъй като единодушно е прието, че потребителят винаги може да се позовава на неравноправния характер на клаузите във всяко производство.

Освен това по това дело [Съдът] е постановил само, че при възражение срещу принудителното изпълнение потребителят не губи правото да се позовава на неравноправния характер на клаузите, независимо от факта, че след Закон № 310/2018, с който е изменен Гражданският процесуален кодекс, той разполага с алтернативен иск, а именно този по общото право, което във всеки случай не е било поставено под въпрос в националното право.

Във всички доводи [на Съда], които са в основата на въпросното определение, се приема за релевантна необходимостта при принудителното изпълнение да се изтъква неравноправният характер на клаузите под формата на възражение срещу изпълнението, но не и използването на възражението срещу изпълнението като средство за оспорване на принудителното изпълнение във всеки момент“.

- 13 Понастоящем Tribunalul București (Градски съд Букурещ) трябва да се произнесе по въззивната жалба, подадена от жалбоподателите срещу първоинстанционното решение, с която се иска отхвърляне на възражението за изтекъл срок и уважаване на жалбата.

IV. Правна основа

Правни основания на правото на Съюза:

- 14 Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 1993 г., стр. 29; Специално издание на български език 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273 (...); наричана по-нататък „Директива 93/13/ЕИО“)

Националното право:

- 15 Закон № 193 от 6 ноември 2000 г. относно неравноправните клаузи в договорите, сключвани между търговци и потребители (Monitorul Oficial al României, част I, № 560 от 10 ноември 2000 г.), последно изменен през 2014 г. (наричан по-нататък „Закон № 193/2000“), който в членове 1 и 6 съответно предвижда забрана за продавачите или доставчиците да договарят неравноправни клаузи в договорите с потребителите и че тези клаузи нямат действие по отношение на потребителите. Член 14 от този закон предвижда, че потребителите, увредени от договори, сключени в нарушение на разпоредбите на посочения закон, имат право да сезират съдилищата в

съответствие с разпоредбите на Гражданския кодекс и на Гражданския процесуален кодекс. [ориг. 4]

- 16 Закон № 134 от 1 юли 2010 г. за приемане на Граждански процесуален кодекс (Monitorul Oficial al României, част I, № 247/2015; наричан по-нататък „Граждански процесуален кодекс“), който в член 712, параграф 1 предоставя на заинтересованите страни или на увредените от принудителното изпълнение лица правото да подадат възражение срещу това изпълнение, срещу решенията на съдебния изпълнител, както и срещу всяко изпълнително действие. Параграф 2 от посочения член предвижда право за подаване на възражение и в случай, че възникне необходимост от разяснения относно смисъла, обхвата или прилагането на изпълнителното основание.
- 17 Член 713 от Гражданския процесуален кодекс, който се отнася до условията за допустимост на възражение срещу принудително изпълнение, в параграф 2 предвижда, че когато принудителното изпълнение се извършва въз основа на изпълнително основание, различно от съдебно решение, при възражение срещу изпълнението длъжникът може да се позове и на фактически или правни основания, свързани с правото по същество, което е в основата на изпълнителното основание, само ако по отношение на това изпълнително основание законът не предвижда специфичен процесуален способ за неговата отмяна. Съгласно параграф 3 от този член същата страна не може да направи ново възражение на основания, които са съществували към датата на първото възражение.
- 18 Член 715 от този кодекс, който се отнася до сроковете, в параграф 1 предвижда, че възражението, срещу принудителното изпълнение, може да бъде подадено в срок от 15 дни от датата, на която подалят възражението е узнал за оспорването от него изпълнително действие, а за длъжника, който възразява срещу самото изпълнение, срокът се изчислява от датата, на която е получил изпълнителното основание с приложен към него изпълнителен титул или заповедта, или от датата, на която е узнал за първото изпълнително действие. Параграф 3 предвижда, че оспорването, свързано с изясняването на смисъла, обхвата или прилагането на изпълнителното основание, може да се извърши по всяко време, до погасяването по давност на правото да се извърши принудително изпълнение.
- 19 Член 720 от посочения кодекс, който се отнася до последиците от решението по възражението, в параграф 1 предвижда, че в случай че възражението срещу изпълнението бъде уважено, сезираният съд, в зависимост от случая, като има предвид предмета му, поправя или отменя обжалваното изпълнително действие, разпорежда отмяната или прекратяването на изпълнението, отменя или тълкува изпълнителното основание.
- 20 Член 638, параграф 2 предвижда, че спирането на изпълнението на изпълнителните основания, включително договорите за кредит, може да

бъде поискано и в производството по иска за тяхната отмяна, и в този случай се прилагат и същите процесуални норми, които са приложими към искането за спиране на изпълнението, направено във връзка с възражението срещу изпълнението, а именно разпоредбите на член 719 от Кодекса.

V. Преюдициалният въпрос

Основание за отправяне на преюдициалното запитване:

- 21 Член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Мотиви за преюдициалния въпрос:

- 22 В настоящия случай се поставя въпросът как следва да се тълкува директивата от гледна точка на необходимостта да се гарантира правото на потребителя да се позовава на неравноправния характер на договорните клаузи във всеки един момент в хода на принудителното изпълнение чрез подаване на възражение срещу изпълнението, макар той да може в това отношение да се обърне и към съда, като в иска по същество поиска спиране на принудителното изпълнение. Този въпрос се поставя, от една страна, тъй като съдът по изпълнението може със същото съдебно решение да се произнесе и по валидността на изпълнените действия и само той може да се произнесе по последиците от нищожността на изпълнителното основание за производството за принудително изпълнение. От друга страна, с определение от 6 [ориг. 5] ноември 2019 г. по дело C-75/19, EU:C:2019:950, Съдът постановява, че Директива 93/13/ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредба от национално право, съгласно която потребител, който е сключил договор за кредит с кредитна институция и срещу когото този търговец е започнал производство по принудително изпълнение, след изтичането на петнадесетдневен срок от уведомяването за първите действия в това производство няма право да се позовава на наличието на неравноправни клаузи, за да се противопостави на това производство, дори в случай, че за предявяването на иск по съдебен ред за установяването на наличието на неравноправни клаузи няма срок, и не позволява спиране на изпълнението до решаването на спора. Тъй като хипотезата в настоящия случай е аналогична на тази по дело C-75/19, но се различава по отношение на анализирания от Съда основни въпроси, е необходимо да се даде тълкуване на директивата и в хипотезата, в която в съдебното производство може да се иска спиране на принудителното изпълнение.

- 23 При утвърдителен отговор националният съд следва да потърси при спазване на принципа на законност начин на тълкуване на националните разпоредби в областта на принудителното изпълнение, който позволява на потребителя в рамките на националния правен ред да предявява възражение срещу принудително изпълнение, основано на неравноправния характер на договорни клаузи, дори след предвидения в член 715 от Гражданския процесуален кодекс петнадесетдневен срок.

- 24 Ако националният съд не намери такъв начин на тълкуване, се налага да се отговори на въпроса дали когато Съдът установи, че ефективната защита на правата, произтичащи от директива (в случая Директива 93/13) не може да бъде гарантирана от националното процесуално право, даденото от Съда тълкуване на директивата задължава държавата членка да остави без приложение процесуалноправна норма като член 715, който урежда срока за подаване на възражение срещу изпълнението.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ